

SADRŽAJ

PREDGOVOR	1
UVOD.....	3
1. SAOBRAĆAJNA STRUKA I SAOBRAĆAJNA NAUKA	17
1.2. Saobraćajna struka	17
1.3. Saobraćajna nauka.....	18
1.4. Saobraćajno i transportno inženjerstvo	21
1.5. Elementi i karakteristike proizvodnje u saobraćaju.....	22
1.5.1. Proizvodnja i potrošnja	24
1.5.2. Rezultati rada	25
1.5.3. Kooperacija, specijalizacija i podela rada.....	26
1.6. Saobraćajna proizvodnja	27
1.6.1. Činioci saobraćajne proizvodnje.....	28
1.6.2. Rezultati saobraćajne proizvodnje	29
1.6.3. Naturalna i robna saobraćajna proizvodnja.....	30
1.6.4. Saobraćaj kao oblast proizvodnje	30
1.6.5. Posebnosti saobraćajne proizvodnje	33
1.6.6. Pojmovi i termini	37
1.7. Prostorno-geografski aspekti saobraćaja	39
1.7.1. Otpor prostora	39
1.8. Društveni aspekti saobraćaja.....	40
1.8.1. Društvena podela i preraspodela rada unutar saobraćaja	40
1.8.2. Razvojni aspekti saobraćaja	41
1.8.3. Kulturološki aspekti saobraćaja	41
1.8.4. Politički aspekti saobraćaja.....	42
2. USLOVI POJAVE I RAZVOJA SAOBRAĆAJA	43
2.1. Saobraćaj na početku razvoja ljudskog društva.....	44
2.1.1. Prva saobraćajna sredstva	45
2.1.2. Organizacija korišćenja prvih saobraćajnih sredstava	45
2.2. Saobraćaj antičkog društva.....	46
2.2.1. Potrebe u prevozu antičkog društva	46

2.2.2.	Saobraćajna sredstva antičkog društva.....	48
2.2.3.	Organizacija antičkog saobraćaja.....	50
2.3.	Saobraćaj u feudalizmu	51
2.3.1.	Uticao feudalizacije na potrebe u društvu	52
2.3.2.	Saobraćajna sredstva u feudalizmu	53
2.3.3.	Organizacija saobraćaja u feudalizmu	53
2.4.	Saobraćaj u vreme rađanja modernog sveta	53
2.4.1.	Promene u društvu i privredi.....	54
2.4.2.	Razvoj gradova i trgovine	54
2.4.3.	Promene na selu u periodu feudalizma	55
2.4.4.	Manifakturna proizvodnja.....	55
2.4.5.	Geografska otkrića	56
2.4.6.	Nove potrebe u prevozu	56
2.4.7.	Nova prevozna sredstva	58
2.4.8.	Organizacija saobraćaja na početku novog veka.....	61
2.4.9.	Saobraćaj kao činilac razvoja privrede i društva.....	63
2.5.	Industrijska revolucija i saobraćaj	64
2.5.1.	Osobine industrijske proizvodnje.....	64
2.5.2.	Promene potreba u prevozu usled industrijske revolucije.....	66
2.5.3.	Saobraćajna revolucija	67
2.5.4.	Organizacija saobraćaja posle industrijske revolucije	70
2.6.	Saobraćaj XIX i XX veka.....	71
2.6.1.	Potrebe u prevozu	72
2.6.2.	Osnovni pravci razvoja saobraćajnih sredstava	74
3.	SAOBRAĆAJNI SISTEM.....	77
3.1	Sistem kao pojam.....	77
3.1.1.	Sistemski pristup.....	78
3.2.	Saobraćajni sistem.....	79
3.2.1.	Elementi saobraćajnog sistema	80
3.2.2.	Funkcija saobraćajnog sistema.....	81
3.2.3.	Struktura saobraćajnog sistema.....	82
3.2.4.	Podsistemi saobraćajnog sistema	85

3.2.5.	Metod rada pri analizi saobraćajnog sistema	87
3.3.	Ekonomske karakteristike grana ili vidova saobraćaja.....	87
3.4.	Podela saobraćaja prema ekonomskoj funkciji i načinu organizacije	90
3.4.1.	Javni saobraćaj i saobraćaj za sopstvene potrebe	90
3.4.2.	Redovan saobraćaj i saobraćaj od slučaja do slučaja	92
3.4.3.	Međumetni i lokalni saobraćaj	93
3.5.	Ekonomske i eksploatacione karakteristike pojedinih saobraćajnih grana ...	95
3.5.1.	Transportna sposobnost	95
3.5.2.	Brzina prevoza	97
3.5.3.	Bezbednost prevoza	98
3.5.4.	Urednost i tačnost	100
3.5.5.	Mogućnost prilagođavanja saobraćajnim potrebama	101
4.	ŠINSKI SAOBRAĆAJ	105
4.1.	Eksploataciono - tehničke osobine šinskog saobraćaja	108
4.2.	Mesto šinskog saobraćaja u saobraćajnom sistemu.....	110
5.	VODNI SAOBRAĆAJ	115
	Istorijat.....	115
5.1.	Eksploataciono tehničke osobine vodnog saobraćaja.....	119
5.2.	Mesto vodnog saobraćaja u saobraćajnom sistemu	121
6.	DRUMSKI SAOBRAĆAJ.....	125
6.1.	Eksploataciono - tehničke osobine drumskog saobraćaja	130
6.2.	Mesto drumskog saobraćaja u saobraćajnom sistemu	132
6.3.	Karakteristike komponenti drumskog saobraćaja.....	135
6.4.	Koncept kapaciteta i nivoa usluge u drumskom saobraćaju [35]	139
6.5.	Planiranje i prognoze drumskog saobraćaja	141
6.6.	Kvalitet i održivi razvoj drumskog saobraćaja.....	144
6.6.1.	Klimatske promene i drumski saobraćaj.....	146
6.6.2.	Životna sredina u Republici Srbiji i drumski saobraćaj	148
7.	VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ.....	155
7.1.	Eksploataciono tehničke osobine vazdušnog saobraćaja.....	160
7.2.	Mesto vazdušnog saobraćaja u saobraćajnom sistemu	163
8.	CEVOVODI	167

8.1.	Eksploataciono - tehničke osobine cevnog prenosa	171
8.2.	Mesto cevovoda u saobraćajnom sistemu	173
9.	PRENOS PORUKA.....	177
9.1.	Nastanak i razvoj potreba u prenosu poruka	177
9.2.	Razvoj sredstava za prenos poruka	178
9.3.	Razvoj organizacije prenosa poruka.....	185
9.4.	Odnos prenosa saopštenja prema drugim saobraćajnim delatnostima.....	187
9.4.1.	Rezime: vidovi prevoza i tehnološka upotrebljivost	190
10.	PROCESI OBRAZOVANJA SAOBRAĆAJNOG SISTEMA.....	193
10.1.	Problemi obrazovanja sistema.....	193
10.1.1.	Promenljivost ponude prevoza.....	194
10.1.2.	Promenljivost potražnje prevoza.....	195
10.1.3.	Međuzavisnost promena u ponudi i potražnji	196
10.2.	Koordinacija.....	197
10.2.1.	Model slobodnog tržišta.....	198
10.2.2.	Model normativne podele tržišta.....	199
10.2.3.	Model integracije saobraćaja	200
10.2.4.	Savremeni kombinovani model	201
10.3.	Tehničko - tehnološka rešenja.....	203
10.3.1.	Nova organizaciona rešenja	211
10.3.2.	Savremene transportne tehnologije u kopnom prevozu	213
	LITERATURA	221
	SPISAK SLIKA.....	225
	SPISAK GRAFIKA.....	227
	SPISAK TABELA.....	229